

(๒๒)

คำสั่งศาลรัฐธรรมนูญ

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์
ศาลรัฐธรรมนูญ

คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ต. ๔๐/๒๕๖๗

วันที่ ๑๑ เดือน กันยายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { นายกันต์ธีร์ พงษ์สุวินัย ผู้ร้อง
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ถูกร้อง

เรื่อง นายกันต์ธีร์ พงษ์สุวินัย (ผู้ร้อง) ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องสรุปได้ว่า นายกันต์ธีร์ พงษ์สุวินัย (ผู้ร้อง) กล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๑๙ อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี ถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เนื่องจากการกระทำของคณะกรรมการการเลือกตั้ง (ผู้ถูกร้อง) ที่มีหน้าที่ต้องตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภาที่เป็นตัวแทนในแต่ละกลุ่มอาชีพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) ที่บัญญัติให้ผู้สมัครต้องใช้เอกสารหรือหลักฐานอันแสดงว่าตนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ อาชีพ ลักษณะ หรือประโยชน์ร่วมกัน หรือทำงานหรือเคยทำงานด้านใดด้านหนึ่ง แต่ผู้ถูกร้องมิได้ปฏิบัติและบังคับใช้กฎหมายดังกล่าวในการขอเอกสารหลักฐานในการสมัคร ผู้ถูกร้องให้ผู้สมัครใช้เพียงหนังสือรับรองความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์หรือทำงานในกลุ่มที่สมัครจากบุคคลใดเป็นผู้รับรองก็ได้ โดยมีได้

ตรวจสอบความน่าเชื่อถือของผู้รับรองและข้อเท็จจริงของหนังสือ รวมถึงมิได้เรียกเอกสารอื่นใดที่จะทราบถึงคุณสมบัติของผู้สมัครว่าตรงตามกลุ่มอาชีพอย่างแท้จริงตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ทำให้เกิดการทุจริตในการสมัคร และเกิดการแอบอ้างคุณสมบัติที่ไม่ตรงตามกลุ่มอาชีพ นอกจากนี้ การกำหนดวิธีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภาในกลุ่มอาชีพเดียวกันของผู้ถูกร้องตามระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งว่าด้วยการเลือกสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๗ ข้อ ๙๑ ให้ใช้บัตรลงคะแนน ๑ ใบสามารถลงคะแนนผู้สมัครได้ ๒ หมายเลข แต่จะลงคะแนนให้บุคคลใดเกินหนึ่งคะแนนมิได้ หากตรวจสอบผลการลงคะแนน ผู้สมัครสามารถรู้ว่าในกลุ่มอาชีพของตนใครลงคะแนนให้ใคร เนื่องจากผู้สมัครย่อมต้องเลือกลงคะแนนให้ตนเองหนึ่งคะแนนและลงคะแนนให้ผู้อื่นอีกหนึ่งคะแนน รวมทั้งการลงคะแนนเลือกผู้สมัครในกลุ่มอื่นที่อยู่ในสายเดียวกัน ผู้สมัครสามารถรู้ว่าผู้สมัครที่รับจ้างลงคะแนนตามที่ตกลงไว้หรือไม่ ส่งผลให้การเลือกสมาชิกวุฒิสภามีใช้วิธีการลงคะแนนลับ ผู้ร้องเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องดังกล่าว ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมต่อผู้สมัครรายอื่น เป็นการกระทำที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๑๐๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๓๓

ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลพิจารณาให้ยุติเรื่อง เนื่องจากพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๔ บัญญัติกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒)

ผู้ร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ดังนี้

๑. มีคำสั่งให้ยกเลิกผลการเลือกสมาชิกวุฒิสภา
๒. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องจัดให้มีการเลือกสมาชิกวุฒิสภาใหม่ และให้มีการคัดกรองคุณสมบัติ รวมถึงการตรวจสอบวุฒิการศึกษาของผู้สมัครในแบบ สว.๒
๓. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องออกประกาศคณะกรรมการการเลือกตั้ง เรื่อง การมีลักษณะอื่น ๆ ในทำนองเดียวกัน ตามมาตรา ๑๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา

ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ อย่างละเอียด เพื่อให้สอดคล้องกับ ๒๐ กลุ่มอาชีพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ

๔. มีคำสั่งให้ผู้ถูกร้องแก้ไขวิธีการลงคะแนนให้เป็นความลับ โดยใช้รูปแบบของระบบอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้เกิดความโปร่งใส สุจริต และเที่ยงธรรมตามที่ผู้ถูกร้องเห็นสมควร

๕. มีคำสั่งให้กำหนดมาตรการหรือวิธีการชั่วคราวก่อนการวินิจฉัยในการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกวุฒิสภา

ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญต้องพิจารณาเบื้องต้นมีว่า คำร้องของผู้ร้องต้องด้วยรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๑๓ ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะรับไว้พิจารณาวินิจฉัย หรือไม่

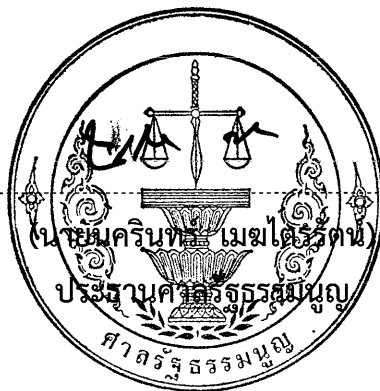
รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญคุ้มครองไว้มีสิทธิยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อมีคำวินิจฉัยว่าการกระทำนั้นขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ” พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลซึ่งถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพโดยตรงและได้รับความเดือดร้อนหรือเสียหาย หรืออาจจะเดือดร้อนหรือเสียหายโดยมีอาจหลีกเลี่ยงได้อันเนื่องจากการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้น ย่อมมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยคดีตามมาตรา ๗ (๑๑) ได้ โดยจะต้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินเสียก่อน ภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่รู้หรือควรรู้ถึงการถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพดังกล่าว เว้นแต่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ก็ให้ยื่นคำร้องได้ตราบที่การละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพนั้นยังคงมีอยู่ และให้นำความในมาตรา ๔๘ วรรคหนึ่งและวรรคสอง มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม โดยต้องยื่นคำร้องต่อศาลภายในเก้าสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับความเห็นของผู้ตรวจการแผ่นดิน หรือวันที่พ้นกำหนดเวลาที่ผู้ตรวจการแผ่นดินไม่ยื่นคำร้องต่อศาลตามมาตรา ๔๘ วรรคสอง” วรรคสาม บัญญัติว่า “ในกรณีที่ศาลเห็นว่าคำร้องตามวรรคหนึ่งไม่เป็นสาระอันควรได้รับการวินิจฉัย ศาลจะไม่รับคำร้องดังกล่าวไว้พิจารณาก็ได้ และถ้าศาลเห็นว่า เป็นกรณีต้องห้ามตามมาตรา ๔๗ ให้ศาลสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา” และมาตรา ๔๗ บัญญัติว่า “การใช้สิทธิยื่นคำร้องตามมาตรา ๔๖ ต้องเป็นการกระทำที่เป็นการละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพอันเกิดจากการกระทำของหน่วยงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ หรือหน่วยงานซึ่งใช้อำนาจรัฐ และต้องมีใช่เป็นกรณีอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ ... (๒) รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้ว ...”

- ๔ -

พิจารณาแล้วเห็นว่า ข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาถูกละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ เนื่องจากผู้ถูกร้องซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐมิได้ดำเนินการตรวจสอบคัดกรองคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาให้ตรงตามกลุ่มอาชีพตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ และดำเนินการให้มีการลงคะแนนเลือกสมาชิกวุฒิสภาไม่เป็นความลับ เป็นการกระทำที่ไม่สุจริตและเที่ยงธรรม ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๐๗ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๐ มาตรา ๑๑ มาตรา ๑๓ มาตรา ๑๖ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรา ๓๓ ซึ่งการยื่นคำร้องตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓ ต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และมาตรา ๔๗ แม้ผู้ร้องยื่นคำร้องต่อผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินแจ้งผลการพิจารณาให้ยุติเรื่อง อันทำให้ผู้ร้องมีสิทธิยื่นคำร้องโดยตรงต่อศาลรัฐธรรมนูญก็ตาม แต่เมื่อข้อเท็จจริงตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้องปรากฏว่า การกระทำของผู้ถูกร้องเป็นการใช้อำนาจตามกฎหมาย หากผู้ร้องเห็นว่าเป็นการกระทำละเมิดสิทธิหรือเสรีภาพ ผู้ร้องอาจใช้สิทธิตามกระบวนการยุติธรรมต่อศาลอื่นได้ เป็นกรณีที่รัฐธรรมนูญหรือกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญได้กำหนดกระบวนการร้องหรือผู้มีสิทธิขอให้ศาลพิจารณาวินิจฉัยไว้เป็นการเฉพาะแล้วตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยวิธีพิจารณาของศาลรัฐธรรมนูญ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๗ (๒) ซึ่งมาตรา ๔๖ วรรคสาม บัญญัติให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณา ดังนั้น ผู้ร้องไม่อาจยื่นคำร้องดังกล่าวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๓

อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัย เมื่อมีคำสั่งไม่รับคำร้องไว้พิจารณาวินิจฉัยแล้ว คำขออื่นย่อมเป็นอันตกไป

(คำสั่งที่ ๕๒/๒๕๖๗)

(นายปัญญา อุดชาชน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม สิทธิวิรัชธรรม)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายวิรุฬห์ แสงเทียน)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายจิรนิติ หะวานนท์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายนภดล เทพพิทักษ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายบรรจงศักดิ์ วงศ์ปราชญ์)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายอุดม รั้วมฤต)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

(นายสุเมธ รอยกุลเจริญ)
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ